

Uredničko slovo

Dražen Živić

U lipnju 2008. godine, potpisivanjem ugovora između Vukovarsko-srijemske županije i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba, počeo je rad na izradi znanstveno-stručne i razvojne studije, naslovljene: *Vukovarsko-srijemska županija: prostor, ljudi, identitet*. Rad je okupio respektabilan broj uglednih znanstvenika i stručnjaka s područja historiografije, geografije, demografije, sociologije, povijesti umjetnosti, etnologije, psihologije, ekonomije, književnosti, lingvistike, arhitekture, arheologije, medicine... Kad je studija dovršena u srpnju 2009. godine, pristupilo se njezinu preoblikovanju u istoimenu prvu sveobuhvatnu znanstvenu monografiju o Vukovarsko-srijemskoj županiji. Nakon više mjeseci rada autorski i urednički tim predstavljaju akademskoj i najširoj javnosti monografiju koja nije samo "osobna karta" Županije, svojevrсна inventarizacija njezine bogate povijesne, kulturne, društvene, spomeničke i druge baštine, nego i dragocjen izvor/poticađ za daljnja i dublja istraživanja i već obrađenih kao i novih tema o tome prostoru, koje u ovoj monografiji iz objektivnih razloga nisu mogle biti detaljnije prikazane ili su opisane samo ukratko i vrlo općenito.

Odabirom tema i stručnih suradnika smatramo da smo obuhvatili najvažnija područja koja karakteriziraju "prostor, ljude i identitet" Vukovarsko-srijemske županije. Autori su u ukupno 38 priloga svojim promišljanjima, činjenicama i podacima ispunili tisuću kartica teksta. Riječ je, dakle, o veoma opsežnoj građi, strukturiranoj u sedam velikih tematskih cjelina:

- geografsko-demografske značajke Županije
- povijesni razvoj Županije
- spomenička baština Županije
- kulturna baština Županije
- društveni razvoj Županije
- socijalni identitet Županije
- razvojni potencijali Županije.

S obzirom na to da je monografija namijenjena širokom krugu čitatelja i korisnika, pisana je uglavnom popularnim znanstvenim jezikom, razumljivo i jasno, ali argumentirano i dokumentirano, poštujući znanstveni i metodološki aparat i koristeći se njime. Posebnu važnost

ima veliko terensko (empirijsko) istraživanje provedeno na reprezentativnom uzorku od oko 700 ispitanika, kojim je istražen odnos stanovnika Vukovarsko-srijemske županije prema odabranim pitanjima/problemima iz njezine prošlosti, sadašnjosti, ali i budućnosti.

Monografija je "obogaćena" grafičkim, zemljovidnim i slikovnim priložima, od kojih se mnogi objavljuju prvi put.

Kao svaki rad, ni ovaj nije otporan na pogreške. Trudili smo se da ih bude što manje. Nadam se da smo u tome, barem većim dijelom, i uspjeli.

"Priča" koju smo u ovoj monografiji ispričali o Vukovarsko-srijemskoj županiji, o njezinoj prošlosti, njezinim prirodnim i demografskim karakteristikama, njezinoj kulturnoj, arhitektonskoj, književnoj, kazališnoj, glazbenoj, likovnoj, tradicijskoj i drugoj baštini, o njezinom društvenom razvoju i perspektivama poslijeratnog oporavka i napretka, kao i o identitetu njezinih žitelja, pokazuje i dokazuje njezinu pripadnost hrvatskom etničkom, nacionalnom i državnom prostoru, srednjoeuropskom kulturološko-civilizacijskom krugu te kršćanskoj uljudbi, koja je duboko ukorijenjena u identitet njezinih stanovnika, napose, većinskog hrvatskog naroda.

Ovom knjigom, dakako, nismo zaokružili, još manje zaključili, rad na temi Vukovarsko-srijemske županije. Premda smo duboko "zaorali" u bogatu baštinu toga kraja ostalo je još "nepokrivenih" polja. Na svima nama je da sustavnim i temeljitim istraživanjima neprestano proširujemo spoznaje i znanje o najistočnijoj hrvatskoj županiji, da naraštajima koji dolaze sačuvamo i prenese-mo bogatstvo ovoga prostora i ljudi koji su ga stoljećima nastanjivali, na njemu radili, od njega živjeli te ga izgrađivali kao sastavnicu hrvatskoga nacionalnog prostora.

Na kraju, zahvaljujem svima koji su svojim znanjem, strpljenjem, vještinom i nadasve ljubavlju prema najistočnijoj hrvatskoj županiji pomogli da "priča" o prostoru, ljudima, identitetu i razvoju Vukovarsko-srijemske županije, ukoričena u ovako reprezentativnom izdanju, bude ispričana i objavljena i tako dostupna najširem krugu čitatelja i korisnika, s nadom da će potaknuti nova istraživanja toga dijela naše domovine.